

POSTANOWIENIE

Dnia 20 czerwca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Jan Futro (spr.)

Sędziowie: SA Ewa Staniszevska, SA Małgorzata Gulczyńska

po rozpoznaniu dnia 20 czerwca 2013 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku R. J.

przy uczestnictwie A. J.

o ustalenie kontaktów z dzieckiem

na skutek zażalenia uczestniczki

na postanowienie Sądu Okręgowego w Koninie z dnia 27 lutego 2013 r.

sygn. akt I Co 12/13

1. zmienia zaskarżone postanowienie w punkcie 2 i wyłącza Sędziego Sądu Rejonowego w T. E. F. od rozpoznania sprawy z wniosku R. J. przy uczestnictwie A. J. o ustalenie kontaktów z dzieckiem;
2. w pozostałej części zażalenie oddala.

Małgorzata Gulczyńska Jan Futro Ewa Staniszevska

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy uwzględniając po części wniosek uczestniczki wyłączył od rozpoznania sprawy sędziów M. J. i M. M.. Wniosek o wyłączenie pozostałych sędziów Sądu Rejonowego w T. oddalił.

W uzasadnieniu podał, że wniosek częściowo uwzględnił z uwagi na treść oświadczeń sędziów Magdaleny Jasnowskiej, która wskazała na pokrewieństwo jej męża z wnioskodawcą oraz M. M., która wskazując podstawę wyłączenia podała, że interesy uczestniczki w postępowaniu reprezentuje adw. P. B..

W przypadku pozostałych sędziów nie zachodzi żadna podstawa do ich wyłączenia.

Na postanowienie to – w części, w jakiej oddalono jej wniosek - zażalenie wniosła uczestniczka zarzucając, że w sytuacji, gdy jeden z sędziów Sądu Rejonowego w T. pozostaje z wnioskodawcą w stosunkach rodzinnych rodzi się w niej obawa uprzywilejowania strony przeciwnej także przez innych sędziów.

W konsekwencji – jak należy wnioskować ze złożonego pisma – wnosi o wyłączenie od rozpoznania strony także pozostałych sędziów Sądu Rejonowego w T.

W piśmie z dnia 28 marca 2013 r. uzupełniając zażalenie podniosła, że zachowanie sędzi E. F.prowadzącej sprawę wskazuje, że nie jest ona obiektywna. W sytuacji gdy była zaplanowane na rozprawie w dniu 8 listopada przesłuchanie stron, gdy wnioskodawca nie stawił się, sędzia jej nie przesłuchała a sprawę skierowała do RODK. Sędzia ta często

podkreśla, że córka L. powinna mieć kontakt z dziadkami, choć to nie oni są wnioskodawcami w toczącej się sprawie. Wyraziła też pogląd, że wnioskodawca mało angażuje się w wychowanie córki, ale może w swoim domu poczuje się bardziej „odpowiedzialny”. Także świadkom wnioskodawcy pozwala na swobodniejsze wypowiedzi niż jej świadkom. Podczas jednej z pierwszych rozpraw sędzia mówiła wnioskodawcy jak ma się zachowywać w trakcie kontaktów z dzieckiem, tak jak by była jego adwokatem. Nie reagowała, gdy na rozprawie wnioskodawca i pełnomocnik głośno się śmiali.

Ponadto sędzia utrzymuje bliskie koleżeńskie kontakty, także poza pracą z sędzią J. będącą rodziną wnioskodawcy.

Uważa, że były mąż zawarł z nią ugodę w sprawie rozwodowej w sprawie kontaktów z dzieckiem, gdyż był pewny wygrania sprawy w Sądzie Rejonowym w T. Wniosek złożył miesiąc po uprawomocnieniu się wyroku rozwodowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie jest niezasadne.

Nie budzi wątpliwości, że w niniejszym przypadku nie zachodzi żadna z przyczyn wyłączenia sędziego z mocy ustawy. Mający w tym przedmiocie zastosowanie przepis art. 48 1 k.p.c. stanowi, że: wyłączenie sędziego z mocy ustawy następuje:

- 1) w sprawach, w których jest stroną lub pozostaje z jedną ze stron w takim stosunku prawnym, że wynik sprawy oddziałuje na jego prawa lub obowiązki;
- 2) w sprawach swego małżonka, krewnych lub powinowatych w linii prostej, krewnych bocznych do czwartego stopnia i powinowatych bocznych do drugiego stopnia;
- 3) w sprawach osób związanych z nim z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli;
- 4) w sprawach, w których był lub jest jeszcze pełnomocnikiem albo był radcą prawnym jednej ze stron;
- 5) w sprawach, w których w instancji niższej brał udział w wydaniu zaskarżonego orzeczenia, jako też w sprawach o ważność aktu prawnego z jego udziałem sporządzonego lub przez niego rozpoznanego oraz w sprawach, w których występował, jako prokurator;
- 6) w sprawach o odszkodowanie z tytułu szkody wyrządzonej przez wydanie prawomocnego orzeczenia niezgodnego z prawem, jeżeli brał udział w wydaniu tego orzeczenia.

Natomiast, gdy chodzi o wyłączenie sędziego na jego żądanie lub na wniosek strony, art. 49 k.p.c. stanowi, że stanowi, że może to nastąpić wtedy, gdy „istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość, co do bezstronności sędziego w danej sprawie.” Wskazać należy, że ustawa nie przytacza wskazówek, co do rodzaju okoliczności mogących wywołać uzasadnioną wątpliwość, co do bezstronności sędziego w danej sprawie. Nie wystarczą zatem jakiegokolwiek okoliczności zachodzące w odniesieniu do osoby sędziego, lecz takie, które mogłyby wywołać uzasadnioną wątpliwość, co do bezstronności sędziego. Intencją ustawodawcy nie było ustanowienie surowszych wymagań skoro wystarczą okoliczności, które mogłyby wywołać taką wątpliwość. Istnieją dwa kryteria oceny bezstronności sądu w rozumieniu art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w R. dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr (...) oraz uzupełniona Protokołem nr (...).(Dz. U. z 1993 r. nr 61 poz.284): pierwsze polega na ustaleniu osobistych przekonań sędziego w danej sprawie, a drugie na upewnieniu się, czy osoba sędziego daje gwarancje pozwalające wykluczyć jakiegokolwiek uzasadnione wątpliwości w tym zakresie. W przypadku organu kolegialnego, oznacza to, że należy ustalić, czy abstrahując od osobistego postępowania któregośkolwiek z sędziów, istnieją dające się ustalić fakty, które mogą poddawać w wątpliwość bezstronność organu. W tym zakresie, nawet zewnętrzne znamiona mogą mieć znaczenie. Wynika z tego, że przy ocenie, czy w danej sprawie można mówić o uzasadnionych podstawach do obaw o brak bezstronności organu, punkt widzenia osób twierdzących, iż organ nie jest bezstronny, ma znaczenie, ale nie jest decydujący. Decydujące jest

natomiast, czy obawę można uznać za obiektywnie uzasadnioną. Jeśli chodzi o kryterium subiektywne, domniemywa się osobistą bezstronność sędziego dopóki nie ma przeciwdowodu.

Ocena zasadności zarzutów uczestniczki dokonana w kontekście powyższych rozważań musi za podstawy przyjąć materiał znajdujący się w aktach sprawy.

Rzeczywiście na rozprawie w dniu 16 października 2012 r. zawnioskowany przez wnioskodawcę świadek zeznawał o zdarzeniach mających miejsce w okresie Świąt Wielkanocnych, natomiast analogiczne pytanie uczestniczki skierowane do świadka przez nią wnioskowanego, zostało przez Przewodniczącą E. F. uchylone. Także fakt, że wnioskodawca głośno się śmiał na rozprawie w dniu 28 sierpnia 2012 r. może wynikać z treści protokołu tej rozprawy. Faktycznie też z protokołu nie wynika by Przewodnicząca zareagowała na naruszenie powagi Sądu. Prawdą jest również, że jak wynika z protokołów z 16 października i 8 listopada 2012 r. strony zostały zobowiązane do stawienia na ten drugi termin, pod rygorem pominięcia dowodu z zeznań. Mimo niestawienia wnioskodawcy, uczestniczka nie została przesłuchana a sąd nie podjął decyzji, dotyczącej tego dowodu.

Fakty te nie przesądzają, o braku bezstronności Przewodniczącej SSR E. F. W kontekście jednak powinowactwa wnioskodawcy z innym sędzią, mogą stanowić przewidziane w art. 49 k.p.c. okoliczności, które mogłyby wywołać taką wątpliwość.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 postanowienia.

Zauważyć jednak należy, że uczestniczka nie wskazuje żadnych okoliczności – poza wspólnym miejscem pracy pozostałych sędziów i sędziego J. – mogących uzasadniać wyłączenie od rozpoznania sprawy tych sędziów. Sama we wniosku o wyłączenie wskazała, że nie zarzuca żadnemu sędziemu braku obiektywizmu.

Nie ma więc żadnych przesłanek dla uwzględnienia jej wniosku (i zażalenia) w tym zakresie podkreślając, że strona nie może, poprzez składanie nieuzasadnionego wniosku o wyłączenie sędziego, wpływać na skład sądu rozpoznającego sprawę.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie 2 postanowienia.

Małgorzata Gulczyńska Jan Futro Ewa Staniszevska